

چکیده

بیشتر نظریه‌های جدید آموزش و تدریس، بر محوریت دانش‌آموز در فرایند یادگیری تأکید دارند. مدل آموزش ورزش (SEM) در تربیت بدنی، یک مدل آموزشی است که ورزش را در سطح وسیع‌تری به فرهنگ ورزش متصل می‌کند. شش اصل کلیدی SEM در آموزش عبارت‌اند از: برنامه فصلی، پیوستگی تیمی، ثبت رکورد، رقابت‌های رسمی، رویداد نهایی (فینال) و مراسم جشن با اهدای جوایز به فراگیرندگان. در آموزش بر مبنای SEM،

فراگیرندگان برای سازماندهی و مدیریت تجارب ورزشی باید مسئولیت بیشتری برعهده گیرند. نقش‌های آنان ممکن است مربی، کاپیتان، داور، ثبت‌کننده رکورد، آماردان و گزارشگر باشد. SEM با واگذاری نقش‌ها به فراگیرندگان، می‌تواند تجارب کاملی از ورزش را در مسابقات برای بازیکنان و به‌ویژه فراگیرندگان منزوی فراهم آورد و در گسترش روابط اجتماعی آنها مؤثر باشد. یافته‌های برلین (۲۰۱۰)، هستی و سینلنیکو (۲۰۰۶)، رودسرابی (۱۳۹۱)، شریفی فر

آموزش ورزش

الگوی آموزش ورزش؛ رهیافتی نو در آموزش تربیت بدنی

طاهره رودسرابی

کارشناس ارشد تربیت بدنی

دکتر احمد خامسان

دانشیار گروه روان‌شناسی دانشگاه بیرجند

(۱۳۸۷) و والهید و اومانیس (۲۰۰۴) نشان می‌دهد که SEM روابط اجتماعی مثبت و انگیزه خود تعیین‌گری فراگیرندگان را تسهیل می‌کند. بر این اساس، شاید SEM بتواند جایگزین مناسبی برای آموزش تربیت‌بدنی بر مبنای اصول یادگیری جدید مبتنی بر نظریه‌های روان‌شناسی باشد.

کلیدواژه‌ها: مدل آموزش ورزش (SEM)، آموزش تربیت‌بدنی

مقدمه

تربیت‌بدنی بخشی از برنامه‌تعلیم و تربیت عمومی است که از طریق تجارب حرکتی، به رشد و تکامل همه جانبه افراد کمک می‌کند (وست و بوچر، ۲۰۰۴). هدف عمده‌تعلیم و تربیت عمومی این است که فعالیت‌های انجام شده در این راستا، به تکامل فراگیرنده (توانایی کسب رضایت از مسئولیت و مشارکت در فعالیت‌های اجتماعی) منجر شود. تربیت‌بدنی از طریق یک نقشه طرح‌ریزی شده دقیق و برنامه‌سالم کاربردی، می‌تواند مشارکت افراد را برای تحقق این هدف کلی فراهم سازد. «تربیت‌بدنی عمومی ۲» در قالب یک واحد درسی در کلیه رشته‌ها و در رشته‌های ورزشی به صورت تخصصی و جداگانه ارائه می‌شود. مسئولان آموزش عالی در کشورهای توسعه یافته، دریافته‌اند که سرمایه‌گذاری و توجه هر چه بیشتر بر روی این دوره آموزشی و تلاش برای تحقق اهداف آن، می‌تواند ضمن تغییر نگرش دانشجویان به سمت‌وسویی مثبت، چشم‌انداز سلامت و بهره‌وری جامعه را نیز پیش‌بینی کند. اغلب دانشجویان، واحد درسی تربیت‌بدنی عمومی ۲ را با هدف افزایش معدل انتخاب می‌کنند و به آن به‌عنوان هدفی برای یادگیری یک ورزش و لذت‌بردن از آن نمی‌اندیشند. تربیت‌بدنی به‌عنوان یک واحد درسی آکادمیک و ارزشمند شناخته شده نیست و حتی دانشجویان آن را برای گذراندن اوقات فراغت در نظر نمی‌گیرند (توکلی، ۱۳۸۸).

مدل تربیت‌بدنی آموزشی ورزش (SEM) می‌تواند دستیابی به این اهداف را تسهیل کند. SEM توسط سیدن‌تاپ در سال ۱۹۹۴ توسعه یافت. او در نظر داشت جایگاه عادی

در تربیت‌بدنی را تغییر دهد و ویژگی‌های لازم در ورزش را که به جذابیت آن منجر می‌شود، بازسازی کند تا دانش‌آموزان و تمام افراد، یک تجربه مهم در پیشرفت کیفی خود در تربیت‌بدنی داشته باشند. برای مثال، یک فصل والیبال در یک لیگ خاص سه ماهه، شامل بازیکنان، بازی‌ها و یک دیدار نهایی است. SEM فصل سه‌ماهه والیبال را به ساختاری سه هفته‌ای در کلاس‌های تربیت‌بدنی محدود می‌کند. یکی از نکات مورد توجه در مدل این است که شرکت‌کنندگان در کلاس تربیت‌بدنی باید این احساس را داشته باشند که به‌عنوان بازیکن و یا یک شرکت‌کننده تیم ورزشی در یک لیگ رقابتی هستند (تجاری و فرهادفر، ۱۳۸۷).

SEM دانش‌آموزان را در تیم‌های کوچک قرار می‌دهد تا از طریق تمرین مجموعه‌ای از مهارت‌ها (که توسط معلم یا مربیان هر تیم طراحی شده است) و بازی‌های مناسب با پیشرفت فراگیرندگان، میان آن‌ها رقابت ایجاد کند. یک دوره آموزش ورزش نه تنها شامل یادگیری مهارت‌ها و خود بازی است، بلکه سازگاری با موقعیت‌های رهبری و مسئولیت‌پذیری در طول رهبری را نیز شامل می‌شود. در طول دوره SEM، دانش‌آموزان برای سازماندهی و مدیریت تجارب ورزشی باید مسئولیت بیشتری را برعهده گیرند. دانش‌آموزان ممکن است نقش مربی، کاپیتان، داور، ثبت‌کننده رکورد، آماردان و اعضای هیئت برگزاری مسابقات را داشته باشند (دایسن و دیگران، ۲۰۰۴: ۲۴۰-۲۲۶). SEM تجارب کامل تری از ورزش را در اختیار بازیکنان منزوی قرار می‌دهد (رودسرابی، ۱۳۹۱). در برنامه‌های دوره، تصحیح و تمرین مهارت‌ها زمان کمتری از کلاس را به خود اختصاص می‌دهد و بر انتقال از طریق یک رقابت تیمی رسمی متمرکز می‌شود. (تجاری و فرهادفر، ۱۳۸۷). یکی از ویژگی‌های SEM این است که یک محیط رقابتی را فراهم می‌آورد. کرچم‌ر (۱۹۸۸) خاطر نشان کرد که مسابقه همواره مقابل دیگری قرار گرفتن است و از رقیبانی تشکیل می‌شود که در تلاش‌اند تا همان کار را به‌نحو بهتری نسبت به دیگری انجام دهند (مورگان و دیگران، ۱۳۸۷). به‌دست آوردن تجربه بودن در یک تیم رقابتی

مدل آموزش ورزش (SEM) در تربیت‌بدنی، یک مدل آموزشی است که ورزش را در سطح وسیع تری به فرهنگ ورزش در تربیت‌بدنی متصل می‌کند

ورزشی و از همه مهم‌تر، احساس تعلق و بخشی از یک تیم بودن، از ویژگی‌های SEM است. به علاوه، زمینه‌ای را ایجاد می‌کند تا شرکت‌کنندگانی که تجربه قبلی حضور در لیگ‌های ورزشی را دارند، با مشورت استاد و انتخاب گروه، نقش مربی یا کاپیتان را به عهده بگیرند. این خود باعث می‌شود دانش‌آموزان و دانشجویان، حس مسئولیت‌پذیری را نیز تجربه کنند (پرلمن، ۲۰۱۱). در ذات رقابت، مواردی چون برنده شدن در مقابل حریفان، نشان دادن رفتارهای ورزشی خوب، انجام بازی خوب و منسجم و تکمیل وظایف مدیریتی نهادینه شده است. در پایان رقابت‌های رسمی، به فراگیرندگان پاداش‌هایی برای موقعیت خوب تیم در مسابقه پایانی، داوری، بازی خوب و شرکت کردن در بازی تعلق می‌گیرد (مورگان و دیگران، ۱۳۸۷).

مراحل و شیوه اجرای SEM

اغلب مربیان معتقدند که دانش‌آموز به‌جای معلم باید در رأس فرایند تدریس و یادگیری قرار گیرد. در همین راستا می‌توان سه مدل یادگیری دانش‌آموز محور؛ آموزش ورزش (SEM)، بازی‌های تاکتیکی (TG)^۳، و یادگیری منسجم (CL)^۴ را معرفی کرد که فرضیات خاصی را درباره تدریس و یادگیری در تربیت‌بدنی ارائه می‌دهند (دایسن و دیگران، ۲۰۰۴).

سیدن تاپ (۱۹۹۴) آموزش ورزش را مدلی آموزشی معرفی می‌کند که ورزش را در سطح وسیع‌تری به فرهنگ ورزش در تربیت‌بدنی متصل می‌کند (استاکلی، ۲۰۰۸). ریشه مفهوم آموزش ورزش، از تربیت بازی مشتق شده است. سیدن تاپ (۱۹۸۰) تأکید دارد که بهترین معنا و مفهوم تربیت‌بدنی به بازی ارجاع داده می‌شود. تربیت‌بدنی از مفهوم بازی مشتق شده و بر مبنای دو فرضیه بنا گردیده است: ابتدا اینکه ورزش شکلی از بازی است و دوم اینکه در اجتماع بیشتر رشد پیدا می‌کند و افراد بیشتر در بازی و فرهنگ ورزشی درگیر می‌شوند (سیدن تاپ و دیگران، ۲۰۰۴). سیدن تاپ پیشنهاد می‌دهد که شرکت‌کنندگان در بازی می‌توانند قوی‌تر و کامل‌تر ظاهر شوند. او تأکید دارد که بازی

می‌تواند دانش‌آموزان را برانگیزد و آن‌ها را به انجام دادن فعالیت جسمانی در سرتاسر زندگی‌شان تشویق کند (دایسن و دیگران، ۲۰۰۴).

سیدن تاپ (۱۹۹۴) شش ویژگی کلیدی را برای مدل آموزش ورزش معرفی می‌کند: برنامه فصلی، پیوستگی تیمی، ثبت رکورد، رقابت‌های رسمی، رویداد نهایی (فینال)، و مراسم جشن با اهدای جوایز.

۱. فصل - یک واحد تربیت‌بدنی، نیازمند فصلی است که شامل تمرین تیم‌ها و رقابت منظم به‌منظور پیشرفت مهارت‌ها باشد و سپس تلاش شود تا به فینال و بازی قهرمانی ختم گردد.

۲. پیوستگی تیمی - مفهوم پیوستگی تیمی این است که افراد از ابتدای فصل با قرار گرفتن در تیم‌های همگن، تا آخر دوره در تیم خود باقی می‌مانند و در مسابقات شرکت می‌کنند.

۳. ثبت رکورد - این به هر تیمی اجازه می‌دهد که از امتیازهای از دست رفته، تخمین برنده شدن، تعداد امتیازها و اخلاق جوانمردانه آگاهی پیدا کند. ثبت کردن رکورد توسط خود دانش‌آموزان به آن‌ها حس مسئولیت می‌دهد.

۴. رقابت‌های رسمی - رقابت رسمی شبیه به یک بازی واقعی در لیگ جوانان است. زمان بازی، داورها، ثبت‌کننده رکورد، زمان استراحت و گزارشگر در بازی مشاهده می‌شود. این ویژگی‌ها بازی را هیجان‌انگیزتر می‌کنند.

۵. رویداد نهایی (فینال) - در رویداد نهایی می‌توان برنده لیگ را اعلام کرد و با پیش‌بینی تشریفات، جوایزی را برای هر تیم در نظر گرفت.

۶. مراسم جشن و اهدای جوایز - پنجمین کلید اصلی مدل، می‌تواند با ششمین کلید اصلی مدل در یک فصل قرار گیرد. این روشی برای تجلیل از دانش‌آموزان برای یک کار سخت در طول فصل، اجراهای موفقیت‌آمیز و ارتباطات جدید دانش‌آموزان محسوب می‌شود (سیدن تاپ و اسمیت، ۱۹۹۷؛ استاکلی، ۲۰۰۸).

هدف از مدل آموزش ورزش، تربیت بازیکنانی شایسته، باسواد و علاقه‌مند است. مجموعه‌ای از تکالیف و فعالیت‌های یادگیری

**یکی از نکات
مورد توجه در
مدل این است که
شرکت‌کنندگان در
کلاس تربیت‌بدنی
باید این احساس
را داشته باشند که
به‌عنوان بازیکن و یا
یک شرکت‌کننده تیم
رقابتی هستند**

فعالیت‌های یادگیری می‌تواند با اهداف جسمانی، اجتماعی و یا شناختی دنبال شود. ۵. فعالیت‌های یادگیری فرصت بیشتری برای پیشرفت فراهم می‌آورند؛ ارزیابی بخشی از آموزش است و برای دانش‌آموزان بازخوردی است که مشکلات آن‌ها را در بازی و تجارب فعالیت‌های جسمانی برطرف می‌کند.

۶. دانش‌آموزان مسئولیت‌پذیرند؛ در آموزش ورزش، فعالیت‌های دانش‌آموزان توسط معلم و ارزیابان (خود دانش‌آموزان مانند سرگروه و یا کاپیتان) ثبت می‌شود (دایسن و دیگران، ۲۰۰۴).

به عقیده سیدن تاپ و اسمیت (۱۹۹۷) آموزش ورزش زمانی موفقیت آمیز است که همه شرکت کنندگان به‌طور یکسان در فعالیت‌های کلاس درگیر باشند.

همه آنان نقشی را بر عهده گیرند.
همه افراد فرصت مشابهی برای یادگیری در بازی داشته باشند.
اجرای همه آنان در موفقیت تیم دخیل باشد.

ورزش برای آنان فرصتی باشد تا سطوح مهارتی و تاکتیکی‌شان اصلاح شود.

با وجود ویژگی‌های مؤثری که مدل آموزش ورزش ایجاد می‌کند، معلمان زیادی به سبک سنتی در تدریس تربیت‌بدنی ادامه می‌دهند. دیدگاه واحد سنتی متفاوت است؛ زیرا ماهیت معلم محور نسبت به ماهیت دانش‌آموز محور را در آموزش ورزش ارجح می‌داند. در مدل آموزش ورزش، شرکت کنندگان مسئولیت‌پذیرترند و به‌نظر می‌رسد که انگیزه بیشتری برای شرکت در فعالیت‌های ورزشی دارند؛ درحالی که در مدل سنتی دانش‌آموزان منتظرند تا معلم آن‌ها را در فعالیت‌های کلاس شرکت دهد و برایشان تکلیف مشخص کند (رودسرای، ۱۳۹۱).

نقش معلم در SEM

یکی از کلیدی‌ترین نقش‌ها در آموزش بر مبنای SEM، نقش معلم است. نقش معلم را در این روش می‌توان به شرح زیر خلاصه کرد:

- ساختار کلاس از معلم محور به دانش‌آموز محور منتقل می‌شود.
- معلم باید در روند کلاس با ارائه نقش‌ها

طراحی شده‌اند که به کمک آن‌ها نه تنها دانش‌آموزان ماهرتر می‌شوند بلکه حتی در فهم شرکت کنندگان در سطح وسیع‌تری از فرهنگ ورزش کردن، قوانین مهارت‌ها، سنین انجام بازی‌ها و تفاوت‌های آن‌ها مؤثر است (سیدن تاپ و اسمیت، ۱۹۹۷).

ویژگی‌های SEM

۱. معلم تسهیل کننده است؛ او مشکلات را شناسایی می‌کند و دانش‌آموزان خودشان تصمیم می‌گیرند و راه‌حلی برای مشکلاتشان پیدا می‌کنند.

۲. دانش‌آموزان، یادگیرندگان فعالی هستند؛ معلم مسئولیت‌ها را به دانش‌آموزان واگذار می‌کند و دانش‌آموزان یادگیرندگان فعال، خلاق و اجتماعی هستند.

۳. دانش‌آموزان در گروه‌های کوچک تمرین می‌کنند و بازی واقعی را انجام می‌دهند؛ گروه‌ها معمولاً به‌صورت تیم یا گروه‌های ناهمگن هستند، مسابقات به‌صورت واقعی برگزار می‌شوند و به این ترتیب، دانش‌آموزان در یک محیط یادگیری فعال قرار می‌گیرند.

۴. فعالیت‌های یادگیری جالب توجه و چالش‌برانگیزند؛ پس دانش‌آموزان از فعالیت‌هایشان احساس رضایت بیشتری می‌کنند و لذت بیشتری می‌برند.

مدل آموزش ورزش، شرکت کنندگان مسئولیت‌پذیرترند و به‌نظر می‌رسد که انگیزه بیشتری برای شرکت در فعالیت‌های ورزشی دارند

به افراد، سیستم مدیریتی قوی داشته باشد. معلم باید زمانی را به ارزیابی مؤثر یادگیری افراد اختصاص دهد (۱۶).

مزایا و معایب مدل SEM

آموزش بر مبنای SEM فواید و محدودیت‌هایی نیز دارد که عبارت‌اند از:

مزایای SEM

این فواید در حوزه آموزشی، یعنی محیط یادگیری، معلم و مهم‌تر از همه فراگیرندگان، شامل این موارد می‌باشد:

• به شرکت‌کنندگان اجازه می‌دهد تا بخشی از یک تیم باشند (عضویت در تیم را به‌عنوان یک مسئولیت بپذیرند).

• کاپیتان‌ها (مری‌ها)، مهارت‌های رهبری را کسب و نقش مربیگری را تجربه می‌کنند.

• فراگیر بودن محیط یادگیری (همه افراد شرکت می‌کنند، نه فقط افراد با مهارت‌های بالا).

• دانش آموز محور است و انتخاب‌های مختلفی را در کنار معلم به‌کار می‌برد.

• برای بازبینی و افزایش رشد شخصی در بین همه بازیکنان، بهترین روش است.

• معلمان و افراد کلاس، از این مدل لذت می‌برند (سیدن تاپ و دیگران، ۲۰۰۴).

محدودیت‌های SEM

• شیوه‌نامه مدل آموزش ورزش؛ این زمانی است که آموزش با یک فعالیت ورزشی مناسب شروع شود تا مدل یکنواختی اجرا شود.

• زمانی که این مدل در یک کلاس مشکل‌دار اجرا می‌شود، مهارت‌های مدیریتی در کلاس نیازمند استفاده از هوشیاری است.

• تعارض میان فردی؛ تعارضات در بین افراد، خطر بزرگی برای مؤثر بودن اجرای مدل است.

• به شرکت‌کنندگان در کلاس اجازه تمرکز بر نقائص مهارتی را نمی‌دهد و آن‌ها بر توانایی‌های منحصر به فرد تیمی متمرکز می‌شوند. (همان)

SEM در پژوهش‌های داخلی

دانش اصلی در آموزش ورزش که در دهه ۱۹۹۰ میلادی گسترش زیادی پیدا کرد،

شامل مطالعات ملی و بین‌المللی در این زمینه‌هاست:

وضعیت و منزلت تربیت‌بدنی مدارس؛ آمادگی جسمانی مرتبط با هدف تندرستی در کودکان؛ شیوه‌های فعال در زندگی و ورزش کودکان و نوجوانان؛ عوامل مؤثر در ظهور رفتارهای جسمی و روانی - اجتماعی سالم؛ رشد اجتماعی - فرهنگی (فرج‌زاده موالو، ۱۳۸۶).

درباره SEM پژوهش‌های محدودی در داخل و تحقیقات درخور توجهی در خارج از کشور انجام شده که نشان‌دهنده اهمیت این موضوع است. البته بسیاری از آن‌ها نیز در مورد کودکان انجام گرفته‌اند از جمله پژوهش‌های انجام شده در داخل کشور می‌توان به پژوهش‌های زیر اشاره کرد.

رودسرابی (۱۳۹۱) در پژوهشی تأثیر مدل

آموزش ورزش را بر خودتعیین‌گری و فضای انگیزشی ادراک شده دانشجویان تربیت‌بدنی عمومی ۲ مورد آزمایش قرار داد. دانشجویان

در دو گروه SEM و سنتی، واحد درسی والیبال را فرا گرفتند. نتایج پژوهش نشان داد که

مدل آموزش ورزش با ایجاد پیوستگی تیمی و افزایش انگیزه پیشرفت تیمی در مسابقات

نقش مؤثری بر خودتعیین‌گری، تنظیم درون‌فکنی، تنظیم‌شناسایی شده، تنظیم

بیرونی و بی‌انگیزشی دانشجویان داشته است. مدل آموزش ورزش بیشترین تأثیر را بر

تنظیم بیرونی و خودتعیین‌گری فراگیرندگان داشته است. این نشان‌دهنده آن است که

از میزان کنترل عوامل بیرونی بسیار کاسته شده است و دانشجویان در سطح بالایی از

خودتعیین‌گری قرار داشته‌اند. آنچه در افزایش خودتعیین‌گری و عوامل آن بسیار

مؤثر به‌نظر می‌رسد، رقابت در مسابقات و تصمیم‌گیری‌های گروهی در تمرینات و

رقابت‌ها بوده است. مدل آموزش ورزش در طول زمان باعث افزایش فضای انگیزشی

تسلط شد اما تأثیر قابل توجهی بر فضای انگیزشی ادراک شده (تسلط واجرا) نداشت.

شریفی‌فر (۱۳۸۷) دو روش SEM و سنتی را مورد مقایسه قرار داد. نمونه‌های پژوهش،

دانشجویان تربیت‌بدنی عمومی ۲ بودند که به آن‌ها واحد درسی تنیس روی میز (ورزش

انفرادی) آموزش داده شد. نتایج نشان داده است که SEM، ابعاد اجتماعی را از طریق

در مدل سنتی
دانش آموزان
منتظرند تا
معلم آن‌ها را
در فعالیت‌های
کلاس شرکت
دهد و برایشان
تکلیف مشخص
کند

انگیزشی دانش‌آموزان را در مدل آموزشی ورزش و روش سنتی مقایسه کردند. به هر دو گروه ۶۰ دقیقه درس بسکتبال داده شد. محققان ارزیابی کردند که دانش‌آموزان با برنامه تحصیلی آموزش ورزش، از تلاش ادراک شده و شایستگی ادراک شده نسبت به گروه سنتی لذت بیشتری برده‌اند.

هستی و شارپ^۱ (۱۹۹۹) تغییر رفتارهای اجتماعی در یک گروه از دانش‌آموزان پسر پرخطر از طریق آموزش ورزش در یک کلاس تربیت‌بدنی را آزمایش کردند و شاهد کاهش در تعاملات منفی و رفتارهای اجتماعی منفی در همه دانش‌آموزان بودند. یافته‌های این پژوهش پیشنهاد می‌کنند که آموزش ورزش می‌تواند در عملکردهای اجتماعی رفتارهای دانش‌آموزان مؤثر باشد (پتريک و ويگانده، ۲۰۰۲).

هستی (۱۹۹۸) میزان شرکت دختران در تربیت‌بدنی را آزمایش کرد و پیشنهاد داد که زمان طولانی‌تری برای پیشرفت تدریجی دختران در موقعیت یادگیری لازم است. پسران در موقعیت‌های قوی مانند کاپیتان و داور موفق‌اند؛ در حالی که دختران در موقعیت‌هایی مانند آماردان یا ثبت‌کننده رکورد شرکت می‌کنند. طبق مصاحبه‌های انجام شده، دختران آموزش ورزش را ترجیح می‌دهند؛ زیرا جالب‌تر است و آن‌ها اغلب بازی می‌کنند. دختران می‌گویند که آن‌ها با هم گروه‌هایشان همکاری می‌کنند و احساس مهمی درباره تیمشان دارند. محققان نتیجه گرفتند که دختران از مدل آموزش ورزش بیشتر از یک سبک سنتی برای تدریس ورزش‌های تیمی لذت می‌برند.

بنت^۲ و هستی (۱۹۹۷) نیز دریافتند که پیوستگی تیمی، جذاب‌ترین اصل در آموزش ورزش است. هدف از این مطالعه، تعیین مؤثرترین اصل در بین دانش‌آموزان بود. پیوستگی تیمی یکی از اصول مهم در مدل تدریس آموزش ورزش است؛ زیرا دانش‌آموزان تمام دوره را با تیم مشابیهی سپری می‌کنند. تعاملات اجتماعی که ارتباط‌های حمایتی رایج هستند و به‌صورت همدلی و حمایت دریافت می‌شوند، افراد را برای حضور در بین همسن و سالان تشویق می‌کنند. این تأیید می‌کند که مدل

چارچوب تیم افزایش می‌دهد، مهارت‌ها و راهبرد بازی دانشجویان را بهبود می‌بخشد، دانشجویان از ایفای نقش‌های فراتر از بازی لذت می‌برند و مربیان انتخاب‌شده نیز چون می‌توانند کیفیت رهبری خود را به نمایش بگذارند، از این روش رضایت دارند. به‌نظر می‌رسید دانشجویان از ایفای نقش‌های فراتر از بازی لذت می‌برند و یادداشتهای مربی نیز حاکی از تعهد قوی دانشجویان نسبت به اصول فعالیت تیمی بود. مربیان انتخاب شده از این روش رضایت داشتند؛ چون می‌توانستند کیفیت رهبری خود را به نمایش بگذارند و این واقعاً جالب بود که آن‌ها به‌کارگیری راهبرد خود را در جهت تحقق هدف‌های خاص خود می‌توانستند ببینند. به‌نظر دانشجویان، یکی دیگر از موارد جذابیت این مدل وجود یک رویداد نهایی (مسابقات تیمی) در پایان ترم بود. جذاب‌ترین جزء برنامه از دید دانشجویان هم گروه‌بندی بود. دانشجویان به تیم خود افتخار می‌کردند و از عضویت در گروه و هم‌بستگی گروهی خود لذت می‌بردند.

SEM در پژوهش‌های خارجی

در فرایند آموزش ورزش، توجه پژوهشگران تا حد زیادی به تربیت‌بدنی مدارس معطوف شده و طبعاً بخش اصلی دانش تولید شده در این دوره هم، در همین زمینه است. اخیراً دانش آموزش ورزش و مربیگری در مجموعه غیر مدرسه‌ای فزونی یافته است. سه زمینه عمومی تمرکز پژوهش در این زمینه را می‌توان این‌گونه برشمرد:

۱. معلمان، آموزش و مربیگری، ۲. آموزش معلمان و مربیان، ۳. برنامه آموزشی مدارس. (فرج‌زاده موالو، ۱۳۸۶) کرک و مک دولند (۱۹۹۸) پیشنهاد می‌دهند که با طراحی نو در درس تربیت‌بدنی مانند برگزاری دوره‌های مسابقات و تمرین‌ها، می‌توان تربیت‌بدنی را با تمرین جمعی و هماهنگ بازسازی کرد. آموزش ورزش می‌تواند محیطی را برای شرکت‌کنندگان فراهم آورد که به‌صورت جمعی تمرین کنند. تمرین به‌صورت جمعی می‌تواند در افراد و اعضا حس شایستگی ایجاد کند.

والهید و اومانیس (۲۰۰۴) تأثیر پاسخ‌های

مدل آموزش ورزش می‌تواند با تقسیم فراگیرندگان به گروه‌های کوچک، کار تیمی را به آن‌ها آموزش دهد و با برقراری ارتباط هم‌سن و سالان با یکدیگر، این فرصت را فراهم آورد که احساس تعلق و وابستگی در آن‌ها تقویت شود

پی‌نوشت‌ها

1. Sport Education Model
2. Kerechmer
3. Tactical Games
4. Cooperative learning
5. Hastie & sharpe
6. Bennetts

منابع

۱. تجاری، فرشاد. فرهادفر، الهام. (۱۳۸۷). «تغییر چهره تربیت‌بدنی دوره متوسطه از طریق آموزش ورزش» مجله رشد تربیت‌بدنی، (۵۶) ۸.
۲. توکلی، محمد حسین. (۱۳۸۸). «تأثیر واحدهای تربیت‌بدنی عمومی ۱ و ۲ بر هویت ورزشی دانشجویان دانشگاه بیرجند»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه بیرجند.
۳. رودسرای، طاهره. (۱۳۹۱). «تأثیر مدل آموزش بر خودتعیین‌گری و فضای انگیزشی ادراک شده»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه بیرجند.
۴. شریفی‌فر، فریده. (۱۳۸۷). «مقایسه روش تدریس آموزش ورزش و روش سنتی در افزایش فعالیت دانشجویان دانشگاه آزاد»، همایش منطقه‌ای دانشگاه آزاد شهرکرد.
۵. فرج‌زاده موالی، شهرام. (۱۳۸۶). «آموزش ورزش و یافته‌های علوم ورزشی به کودکان و نوجوانان»، مجله رشد تربیت‌بدنی، (۸) ۴.
۶. مورگان، ویلیام جی؛ میسر، کلاوس وی؛ اشنایدر، آنجلا جی. (۱۳۸۷). اخلاق در ورزش، ترجمه سید محمد حسین رضوی و محسن بلورین، انتشارات کمیته ملی المپیک.
7. Bennet, G. & Hastie, P. (1997). A sport education curriculum model for a collegiate physical activity course. *Journal of Physical Education, Recreation and Dance*, 68(1), 39-44.
8. Dyson, B., Griffin, L., Hastie, P. (2004). Sport Education, Tactical Games, And Cooperative Learning: Theoretical An Pedagogical Considerations. *National Association For Kinesiology And Physical Education In Higher Education*. 2004 56, 226-240.
9. Hastie, P.A. (1998). Skill and tactical development during a sport education season. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 69, 368-379.
10. Hastie, P., & Sinelnikov, O.A. (2006). Russian students participation in and perception of a Education. *European Physical Education Review*, 12(2), 131-150.
11. Kirk, d., Macdoland., O'Sullivan. (1998). *HandBook Of Physical Education*.
12. MacPhail, A., Kirk, D., & Kinchin, G. (2004). Sport education: Promoting team affiliation through physical education. *Journal of Teaching in Physical Education*, 23, 106-122.
13. Perlman, D.J. & Goc Karp, G. (2010). A self- determined perspective of the sport education model. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 15(4), 401- 418. (61).
14. Perlman, D.J. (2011). Examination of Self- Determination within the Sport Education Model. *Asia- Pacific Journal of Health, Sport and Physical Education* 2(1), 79-93.
15. Petherick, C.M., & Weigand, D. A. (2002). The relationship of dispositional goal orientations and perceived motivational climate on indices of motivation in male and female swimmers. *International Journal of Sport Psychology*, 33, 219-237.
16. Siedentop, Hastie, Van Der Mars. (2004). *Complete Guide to Sport Education Paperback*.
17. Siedentop, D., and Smith, T.K. (1997). Sport education. *Journal of teaching in physical Activity*. Jopperd. Vol, 68.
18. Stockly, J. (2008). Sport Education And The Traditional Unit Approach. A Comparison Of Student Activity Levels. in partial fulfillment of the requirements. for the degree of Master Of Arts. In *Kinesiology*. Perlman, D. J. (2010). Change in Affect and Needs Satisfaction for Amotivated Students within the Sport Education Model. *Journal of Teaching in Physical Education*, 29, 433-445.
19. Wallhead, T.L., & Ntoumanis, N. (2004). Effects of a sport education intervention on students' motivational responses in physical education. *Journal of Teaching in Physical Education*, 23, 4-18.

بحث و نتیجه‌گیری

آموزش و یادگیری باید براساس اصول و ساختاری پیش رود تا حداکثر بازده با کیفیت زیاد به دست آید. مدل آموزش ورزش، اصول آموزشی (فصل، پیوستگی تیمی، برگزاری مسابقات، ثبت رکورد، برگزاری فینال و مراسم اهدای جوایز) را در اختیار مربیان تربیت‌بدنی قرار می‌دهد تا بتوانند فراگیرندگانی با سواد و با نشاط تربیت کنند. از پژوهش‌های انجام گرفته می‌توان نتیجه گرفت که مدل آموزش ورزش می‌تواند با تقسیم فراگیرندگان به گروه‌های کوچک، کار تیمی را به آن‌ها آموزش دهد و با برقراری ارتباط هم‌سن و سالان با یکدیگر، این فرصت را فراهم آورد که احساس تعلق و وابستگی در آن‌ها تقویت شود. تقویت احساس ارتباط، تعلق و وابستگی باعث گسترش ارتباطات اجتماعی افراد و کاهش احساس انزوایی در آن‌ها می‌شود. از طرفی، مدل آموزش ورزش با قراردادن یادگیری در قالب رقابت و مسابقات باعث می‌شود افراد تیم با یکدیگر، تصمیم‌گیری کنند و احساس شایستگی و استقلال در آن‌ها رشد یابد. به علاوه، از یادگیری در قالب بازی لذت ببرند و حداکثر تلاش خود را برای انجام دادن حرکات صحیح و رفع اشتباهات به کار گیرند. برای بالابردن کیفیت و بهره‌وری آموزش به فراگیرندگان، معلمان نیز باید سعی کنند مدت زمان آموزش و سطح توانایی فراگیرندگان را در نظر بگیرند و آموزش را با برنامه‌ریزی کاملاً دقیق و از قبل مشخص شده انجام دهند تا با مشارکت همه فراگیرندگان به تدریج روابطشان افزایش یابد و بتوانند در مسابقات، خودتعیین‌گر شوند و از خود بازی لذت ببرند.

آموزش ورزش با تیم‌سازی، زمینه را برای ارتباط افراد با هم‌کلاسی‌هایشان فراهم می‌سازد. (سیدن تاپ و اسمیت، ۱۹۹۷). مک‌فیل و همکاران (۲۰۰۴) دریافتند که معلمان ادعا می‌کنند فراگیرندگان در مدل آموزش ورزش حس تعلق به دست می‌آورند و تنها هدف آن‌ها تیمشان است. اگر آموزش مدل به‌طور موفقیت‌آمیز انجام شود، دانش‌آموزان یاد می‌گیرند که چگونه با یک روش مدنی با یکدیگر رابطه داشته باشند.

پرلمن (۲۰۱۱) در پژوهشی دریافت که به نظر می‌رسد SEM می‌تواند در ایجاد و حفظ SD در دانش‌آموزان تأثیرگذار باشد. تسهیل‌سازی انگیزش در SD به وسیله جنبه‌های ساختاری SEM از طریق تأمین ارتباط صورت می‌گیرد. پرلمن و گک کارپ (۲۰۱۰)، مدل آموزش ورزش را با یک دیدگاه خودتعیین‌گرانه از طریق مصاحبه با ۲۴ دانش‌آموز دبیرستانی در آمریکا بررسی کردند. آن‌ها پیشنهاد دادند که ممکن است نیازهای روانی اجتماعی در SEM، از طریق تمرکز بر پیوستگی تیمی و رفتارهای ورزشی مثبت، حمایت شود. رفتارهای ورزشی مثبت از طریق بازی جوانمردانه و ادراک‌سازی برای پیروزی، سنجیده می‌شود و ممکن است محیطی را فراهم کند که افراد به فعالیت‌هایشان ادامه دهند. برای تأمین ارتباط در SEM از روش‌های مختلفی مانند پیوستگی گروهی و ساختار خوب بازی، استفاده می‌شود. تأثیر پیوستگی تیمی در برقراری ارتباطات در پژوهش‌های والهید و اومانیس (۲۰۰۴) و سینلنیکو، هستی و پروساک (۲۰۰۷) به اثبات رسیده است. هستی و سینلنیکو (۲۰۰۶) برای آزمایش SEM استفاده از نظریه انگیزشی قوی‌تری مانند SDT را پیشنهاد دادند. برای تمام مطالعات انگیزشی، اندازه‌گیری کمی به کار گرفته شد که می‌تواند راه دسترسی به اطلاعات درباره اینکه چرا SEM یک محیط انگیزشی را برای دانش‌آموزان مخصوصاً در پیشرفت گفتار آن‌ها ایجاد می‌کند، محدود سازد. با وجود اینکه پژوهش‌های کمی امکان توصیف غنی تجارب را فراهم می‌کنند، ممکن است این تجارب به اندازه پژوهش‌هایی که تنها به اندازه‌گیری خود گزارشی اتکا می‌کنند، غنی نباشند.